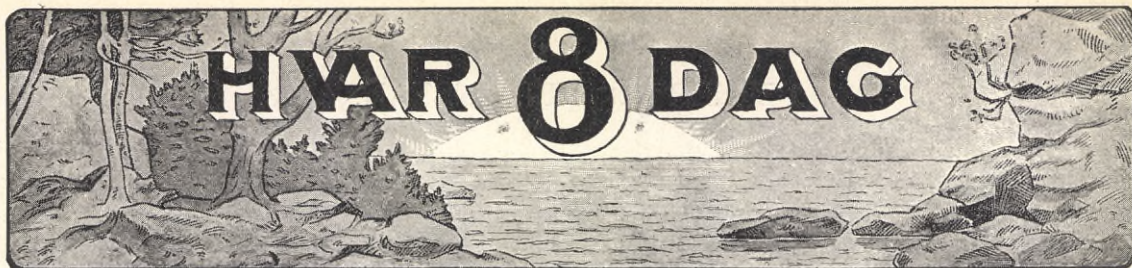

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 20 Oktober 1901

N:r 3

Återgiftvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes

INNEHÅLL: *Verner von Heidenstam* (med 2 porträtt). *Den första svenska världsomseglingen* (med 8 illustrationer). *En modern bostad* (med 4 illustrationer). *Professor Tobias Robert Thalén* (med 1 porträtt). *F. d. justitierådet S. R. D. K. Olivecrona* (med 1 porträtt). *Rektor Edvard Palmgren* (med 1 porträtt). *F. d. statsministern Sibbern* (med 1 porträtt). *Gamla biskopshuset i Hernösand* (med 1 illustration). *Malmö nya museum* (med 1 illustr.). *Magnus Stenbock-statyn i Helsingborg* (med 1 illustr.). *Bilder från svenska scener* (med 5 illustrationer). *Krigsfångar på Ceylon* (med 3 illustrationer). *Skandinaver i engelsk kr gstjänst* (med 1 illustration). *En lärarinns 25-års jubileum* (med 1 illustr.). *Karlskronabeväringsens sportöfningar* (med 5 illustrationer). *"Folkets hus" i Stockholm* (med 1 illustr.). *Striden om Amerikapokalen* (med 1 illustration). *Fiskar-Olle Originalberättelse för HVAR 8 DAG af Erland Bratt*. *Den aflidne emiren af Afganistan* (med 1 porträtt). *Veckans porträttgalleri* (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

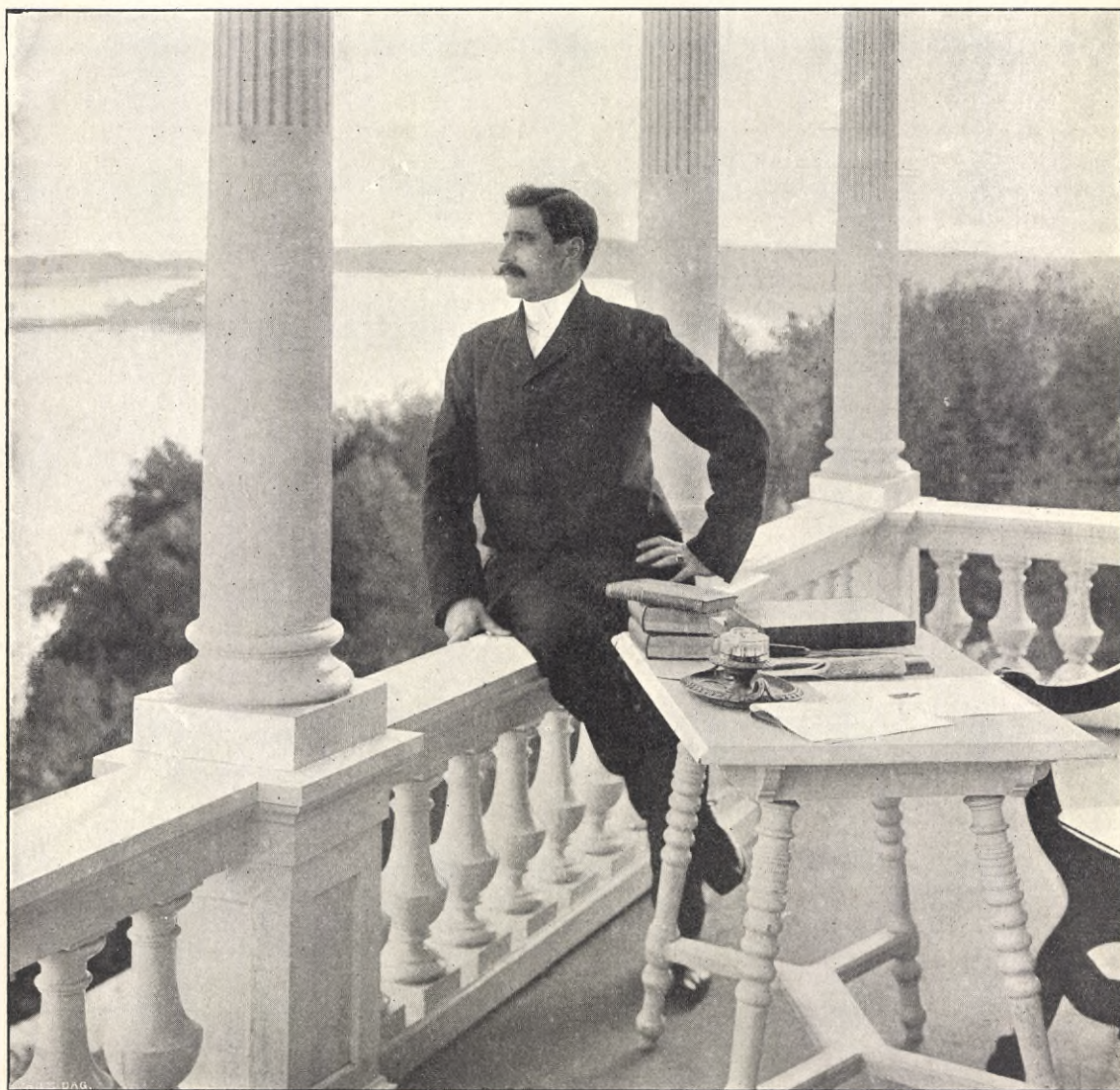

Foto. Ax. Lindahls Fotogr affär, Sölm.

VERNER VON HEIDENSTAM.

Speciellt för HVAR 8 DAG nytaget porträtt af diktaren i sitt hem å Djursholm.

VERNER VON HEIDENSTAM.

„ . . . Skuggorna sörde min panna — och skönt
steg en fornvärld ur grafven,
Ninives döttrar vividade grönt,
rundt kring pilgrimstafven.
Stjärnorna blossade
bibliskt klara.
Sakta susade strängospel.
Skuggornas krossade,
underbara
skönhetsrike betog min själ . . .“

Det är den unge Heidenstam, den orolige, skönhetsörstande, allfrestande, irrande pilgrimen — söndagsbarnet, »Alienus Deus» med svartfågeln i spåren —, som sjunger detta. Det är diktaren af »Vallfart och vandringsår», af »Endymion», af — »Hans Alienus».

Det är ungdomen, den moderna ungdomen, som sökande går ut att spåra lösningen till lifsgåtan, sökande den i antikens fornvärld, i den religiösa mystiken, i österlandet, där mänsklighetens vagga stått. Stark, fri, obunden, djärf och obarmhärtig, både mot sig själf och allt omkring sig, går han ned i skuggvärlden och låter alla dess maner lefva upp igen, låter dessa bedrägliga skuggor taga gestalt och form, väcker dem ur grafven, talar, jublar, älskar, gråter och ler med dem . . .

Och de lefva verkligen!

Hans personlighet är så stark, så egenartad och djärf, hans fantasi så öfverflödande och rik, hans lyriska ådra så varm och frisk, att dessa »brottstycken ur Jupitershufvudet», som nästan synas utslungade, utan att deras mästare hvarken frågar efter mål eller medel, *lefva* — lefva både för honom själf och för den, som med andlös spänning följer den nyckfulle pilgrimen på hans sökande, irrande stråt . . .

Till dess att plötsligen hela der praktfulla byggnaden med ett själsskakande brak af Ninives ramlande murar störtar samman, och pilgrimen, trött intill döden, står där med »Den Gamla Heliga» på den öde slätten, där nordanstormen hviner.

Krossade äro nu, tror han, alla hans ungdomsdrömmar och illusioner — allt är tomhet och tvivel, blott döden återstår, och rufvar väntande . . .

„Hundramilade
hän mot Sverige
vägarne stego och först mot källn
trött jag hvilade;
natthärberge
bjöds på halmen vid spiselhälln . . .“

Men där går dock just genom dessa, hemkomsten inledande, bittra, resignerade rader en profetisk aningens ton.

Ty det var dock här, i detta kalla, karga, fatiga gamla fädernesland, det var dock här bland de mörka furornas och granarnas sus, här bland de enkla, kärftva människorna, hvilka den trotsande ynglingens himlastormande lycko- och skönhetsgirighet förgätit för skuggbildernas sinnesberusande, tomma prakt och sofismer — det var dock här, som *mannen* vaknade, här, som han fann rotfäste, fann hemmet, fann sig själf . . .

Genombrottet är väl »Tiveden», denna storslagna början till den epopé öfver fäderneslandet och fädernebygden, denna epopé öfver dess skönhet, dess fulhet, dess rikedom, dess fattigdom, dess öden och saga, som kulminerar i nationalverket »Karolinerna».

Här finnes ej längre några halft på hasard, blott för sökandets skull utkastade »brottstycken», här står det väldiga monumentet helt, utmäjladt, stort, fritt, *ære perennius*, här står mannen, svensken Verner von Heidenstam, stolt, högboren och målmedveten, här står vårt lands främste nu lefvande nationale diktare.

Honom bringa vi vårt tack och vår hyllning!

T. v. T.

FRU OLGA VON HEIDENSTAM
efter professor Oscar Björcks porträtt i olja.

DEN FÖRSTA SVENSKA VÄRLDSOMSEGLINGEN.

ETT 50-ARSMINNE.

Det är ju egentligen rätt förvånande att tänka sig, att det ej är mer än femtio år sedan den första svenska världsomseglingen företogs. Så är dock förhållandet; den 30 september 1851 anträdde fregatten Eugenie från Karlskrona under befäl af dåvarande kommandörkaptenen C. A. Virgin sin långa färd jorden rundt. Det behöfver väl knappt sägas, att denna remarkabla färd öfver allt i vårt land följdes med den största spänning och intresse.

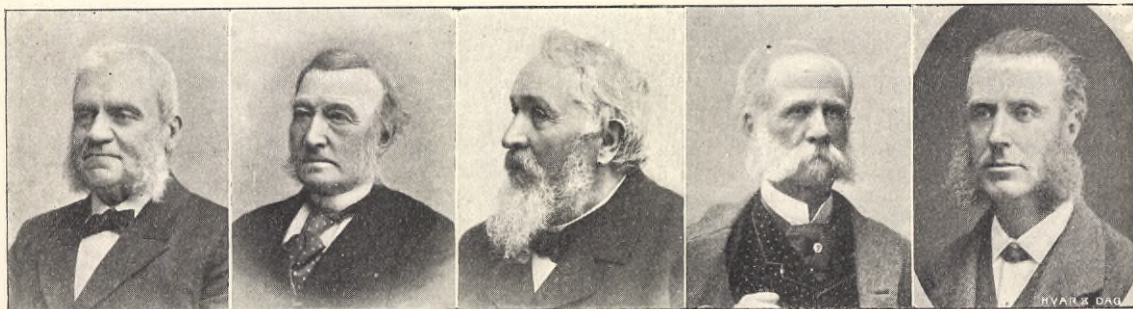
Ändamålet med expedi-

Vice amiral C. P. VIRGIN. Kaptenlöjtn. O. TRÄGÅRDH.

Chef: kommandörkaptenen C. A. Virgin †; Sekond: kaptenlöjtnant J. B. Kleman †; Premierlöjtnanter: O. Trägårdh, C. A. Sundin †, greve C. R. Cronstedt och C. Skogman; Sekundlöjtnanter: A. Fries †, N. A. Fischer-Ström †, E. B. Theorell †, K. O. M. Rahm †, frih. C. A. Falkenberg †; Uppbördsläkare J. G. M. Kinberg; Underläkare: M. Cornell † och E. Ekströmer †; Expeditionens präst: S. B. Pontén; Förvaltare: F. A. Bagge †; Chefens kanslist: C. P. Virgin (sek. löjtnant v. flottan); Kadetter: A. Molander, C. Petre †, frih. O. G. Cederström, A. H. Rundqvist och N. Adlercreutz; Expeditionens botanist: Docenten N. J. Anderson †; Fysiker: herr K. J. Johansson †.

* * *

Friherre
C. SKOGMAN.

Grefve
C. R. CRONSTEDT.

Professor
J. G. M. KINBERG.

Godsägare
N. ADLERCREUTZ.

Kaptenlöjtnant
A. H. RUNDQVIST.

tionen var att stödja den svenska handeln genom att visa den svenska örlogsflyggen i främmande farvatten och att söka åvägbringa nya handelsförhållanden och förbindelser åt Sverige. Därjämte skulle vetenskapliga studier företagas, och medföljde för den skull några unga forskare.

* * *

Eugenies färd gick från Karlskrona till Köpenhamn och Portsmouth, därifrån kosan strydes till Madeira och sedan till Rio Janeiro. Sedan anlöttes Montevideo och Buenos Ayres, hvar efter större delen af januari och februari månader 1852 upptogs med den intressanta färden genom Magelhaens sund och resan till Valparaiso. Därpå seglades till Callao, Puna, Panama och Galapagos-öarna, och i juni 1852 ankom man till Honolulu. I början af juli skedde affärden till San Francisco och i midten af september ankomsten till Tahiti, där ett längre uppehåll gjordes före affärden till Sidney.

Resans senare del omfattade besök i Hongkong och Canton, Manila, Singapore och Batavia, hvar efter hemresan anträdtes med anlöpande af Kokos-öarna, Mauritius, Goda-Hopps-Udden, Azorerna o. s. v. Slutligen gjordes ett besök i Cherbourg, Göteborg anlöttes, och Eugenie mottogs där med stora fästligheter, liksom än mer i Stockholm, där fregatten ankrade den 4 juli 1853 — sålunda på Oscar I:s födelsedag — och där besök ombord aflades af konungen m. fl. medlemmar af den kungliga familjen.

* * *

Expeditionens officerare och vederlikar samt de åtföljande vetenskapsmännen voro:

Vi återgifva här en bild af »Eugenie», hämtad från det arbete, som friherre Skogman utgivit om färden, samt porträtt af större delen af de nu levande ofvannämnda deltagarne i färden.

FREGATTEN EUGENIE efter en äldre teckning.

»EN MODERN BOSTAD».

Specialfotografier för HVAR 8 DAG af A. Lindahls fotografiäffär, Stockholm.

I slöjdföreningens lokal i Stockholm pågår f. n. en i sitt slag intressant utställning, anordnad af Svenska slöjdföreningen. Utställningen afser att visa ett borgerligt hem i våra dagar, sådant det kan anordnas endast med begagnande af i handeln förekommande möbler, husgeråd m. m., och hufvudstadens förnämsta möbelhandlare ha här fått hvar sitt rum på sin lott. Härigenom får ju allmänheten många goda råd och vinkar, men naturligt är ju ock, att helhetsintrycket genom de många »kockarne» något förvanskas . . .

Matsalen är synnerligen lyckad med möbler af mörk ek mot en enfärgad vägg i grågrön färgton, med sin låga engelsk-artade eldstad och verkligt praktfulla buffet. Det hela är enkelt och kraftigt.

Salongen, som kommer därefter i ordningen, är oroligare i färgsammansättningen af den i empirestil hållna inredningen: ljus blågrått och rödbrunt mot en vägg, hållen i gulbrunt. Det hela, som utgått från hoftapetsereare B. Svenssons officin, gör emellertid ett stilfullt, om ock kanske mera salongs-artadt, än hemtrefligt intryck. Genom ett litet trefligt *damrum*, anordnadt af Giöbels utställning, kommer man in i det utomordentligt behagligt och lugnt verkande *herrummet*, som effektuerats af hr Carl Johansson och är hållet i röd ton med starkare och svagare nyanser. Ljus och glad i färgen är med sina originella och vackra björkmöbler den förtju-

»EN MODERN BOSTAD». Öfre bilden: Fruns rum. Nedre bilden: Salongen.

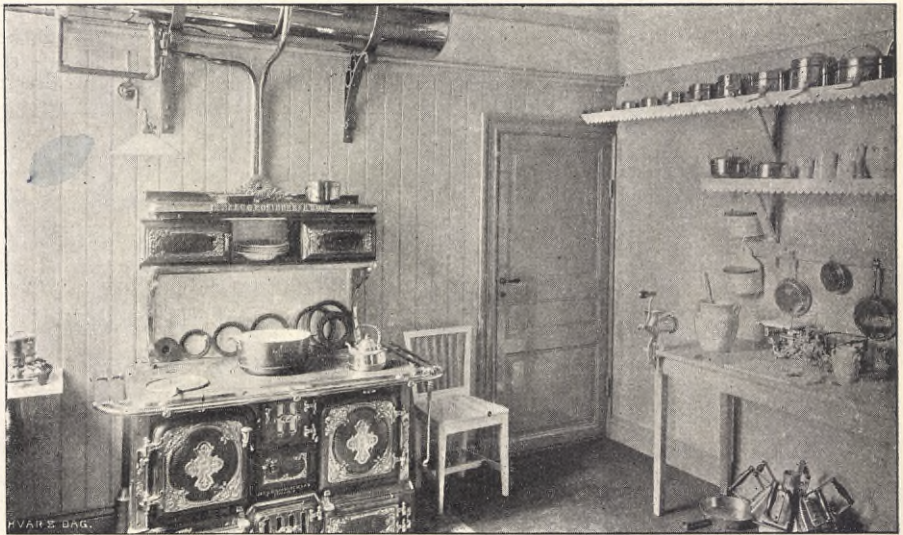

»EN MODERN BOSTAD». Salen.

sande sängkammar-
ren, (firman Myr-
stedt & Stern) intill
hvilken gränsar den
allra näpnaste lilla
barnkammare.

Köket, som inredts
af Bolinders mek.
verkstad, är ett rik-
tigt mönsterkök,
som torde väcka alla
fruars och köksors
förtjusning, be-
kvämlighet och praktiskt
inredt, som det är,
samt försedt med
alla möjliga uten-
silier.

Utrymmet med-
ger ju intet ingä-
ende i detalj, men
som totalomdöme
kan sägas, att ut-
ställningen är ett
synnerligen vackert
prof på svensk mö-
belindustri och mon-
teringskonst.

»EN MODERN BOSTAD». Köket.

PROFESSOR TOBIAS ROBERT THALÉN.
BENE EMERITUS I K. VETENSKAPS-SOCIETETEN I UPPSALA.

K. Vetenskapsso-
cieteten i Uppsala gaf
den 4 okt. middag för sin
afgående sekreterare, f.
professor T. R. Thalén,
hvilken i öfver 20 år varit
societetens sekreterare och
i öfver 40 år dess biblio-
tekarie, i hvilken befatt-
ning han ännu kvarstår.

Sedan h. m. konungens
skål druckits, föreslogs he-
dersgästens skål af socie-
tetens n. v. ordf., prof.
Axel Lundström, som tol-
kade sällskapets varma och
uppriktiga tacksamhet för
det korrekta sätt, hvarpå
dess sekreterare alltid
handhaft dess angelägen-
heter, fört dess protokoll
och skött dess in- och ut-
ländska korrespondens; för
den samvetsgrannhet och
kritiska vaksamhet, med
hvilken han vårdat socie-
tetens vetenskapliga verk-
samhet, sådan denna fram-
trädt i dess från trycket
utgifna handlingar, och
slutligen för den uppoff-
rande oegennyttia, med
hvilken han afstått från all
pekunier ersättning, för att af de sammansparade
sekreterarearvodena bilda en fond, — vid senaste
revision öfverstigande 10,000 kronor — som nu

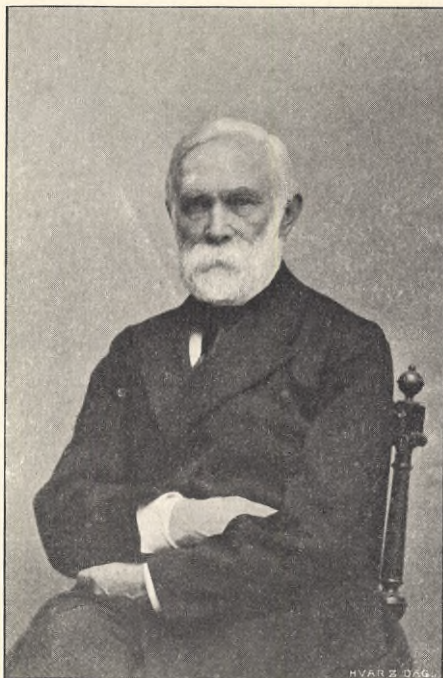

Foto. Dahlgren, Uppsala.

stälts till societetens för-
fogande.

Societetens i staden bo-
ende ledamöter voro nä-
stan mangrant samlade
och från hufvudstaden
hade infunnit sig universi-
tetskansleren f. d. stats-
rådet Gilljam, generaldi-
rektör Almén samt pro-
fessorerna Mittag-Leffler,
Rosén och Sjögren.

Tobias Robert Thalén
är född i Köping den 28
dec. 1827, blef student i
Uppsala 1849 och fil. dr
1854. Han kallades sedan
till docent i astronomi
1856, i fysik 1859, blef
adjunkt i fysik och meka-
nik 1861 och professor i
mekanik 1873 samt i fysik
1874. Th. tog 1896 afsked
från professuren. 1889—
91 var han Uppsala uni-
versitets prorektor.

Prof. Thalén är, som be-
kant, ansedd som en af
våra allra främste fysici,
särskildt på magnetismens
och spektralanalysens om-
råden. Han har utgifvit
en stor mängd skrifter,
är ledamot eller hedersledamot af flere in- och
utländska akademier och lärda sällskap samt inne-
har höga ordensutmärkelser.

F. D. JUSTITIERÅDET
S. R. D. K. OLIVECRONA.

I sitt 85 år ingick den 7 okt. f. justitierådet S.
R. D. K. Olivecrona, en af våra allra främste
män på rättsvetenskapens område.

O. är född på Mårsvik i Värmland, blef student
1836, fil. dr 1839 och juris kand. 1842. Fem år
senare blef han docent i kriminalrätt vid Uppsala
universitet och var, sedan han 1851 aflagt juris lic.
examen, 1852—68 prof. i allmän lagfarenhet och
romersk rätt i Uppsala, hvarifrån han sistnämnda
år kallades till ledamot af högsta domstolen, från
hvilken befattning han tog afsked 1889.

O. har utgifvit många arbeten, hvaraf »Om
dödsstraffet» ädragit sig särskildt stor uppmärksam-
het och gjort sin författare europeiskt ryktbar. En
sällsynt utmärkelse till-
föll äfven den genialiske
juristen, när han 1877
kallades till korrespon-
derande ledamot af
Franska institutet.

Den gamle mannen,
som 1898 hade sorgen
förlora sin maka, känd
som begåfvad skrift-
ställarinna, är fortfa-
rande vid utmärkt vi-
gör, och följer med
mycket intresse dagens
händelser.

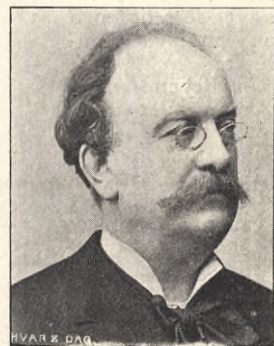
S. R. D. K. OLIVECRONA.

REKTOR EDVARD PALMGREN.

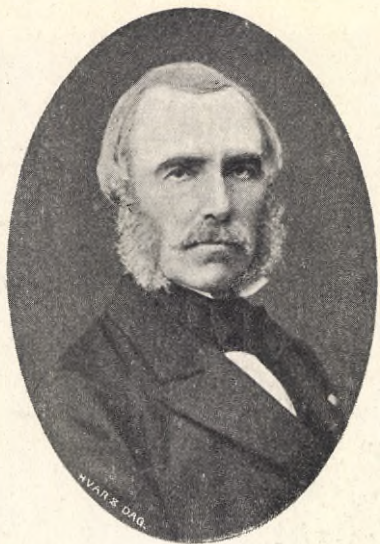
Sitt 25-års jubileum firade d. 16 okt. Palmgrenska
samskolan i Stockholm. Det var nämligen år
1876, som rektor K. E. Palmgren grundade »Prak-
tiska arbetsskolan för barn och ungdom», som sedan
utvecklats till en stor och betydelsefull läroanstalt.

»Så är det han» — säges bl. a. i en med
anledning af jubileet af dr H. Lindegren ut-
gifven skrift — »som först i de skandinaviska län-
derna och, så vidt vi veta, i hela Europa har upp-
tagit samundervisningen och skolslöjden på sitt
program. Han har vidare för att kunna göra
undervisningen mer praktisk och fruktbringande för
lifvet först bland vårt lands skolor tillämpat ämnes-
valfrihetens princip; och slutligen har han genom
en själfständigt utbildad genial metod verkat för
en grundlig reform af
språk-, sång- och teck-
ningsundervisningen.»

Den som har hedern
af detta reformarbete
är skolans stiftare och
ledare, *Edvard Palm-
gren*, som också haft
glädjen att se sitt verk
så småningom allt mera
uppskattadt. Sedan
1883 ätnjuter skolan
ett rätt ansenligt årligt
statsunderstöd.

EDVARD PALMGREN.

G. C. SIBBERN.

Med förre norske statsministern *Georg Christian Sibbern* bortgick en af unionshistoriens mest framstående och dugande statsmän. Utrymmet medger blott anförande af några data. Tjuguett år gammal aflade han 1837 juris kandidatexamen, ingick i utrikesdepartementet samt tjänstgjorde 1842—50 som legationssekreterare i Petersburg, Köpenhamn, Haag och London. Sedan har han under olika perioder varit minister i Washington, Konstantinopel och Paris. 1856 var han sekreterare hos vicekonungen i Norge och året därpå medlem af interimsgovernmenten. 1859 blef han statsminister i Stockholm, hvilken post han beklädde — med ett par månaders afbrott 1861 i anledning af ståthållarestriden — till 1871. Han gjorde här alltid sitt bästa för att vidmakthålla ett godt unionellt samförstånd och åtnjöt i Sverige mycken popularitet. Med undantag af åren 1878—84, då han som nämnts var minister i Paris, har han efter 1871 njutit ett välförtjänt *otium cum dignitate* på fädernegodset Værnø Kloster i Smaalenene, där han nu aflidit.

Amatörfoto. Wide, Sundsvall

Det nya spränger, bryter ned det gamla, sådan är världens gång — antingen det nu rivas ned för att få luft och ljus eller för att låta det friska, nya växa upp utur förstörelsen. . . . Så tillhör nu äfven det gamla biskopshuset i Hernösand snart förgängelsen, sedan det utrymts af sina sista invånare och i dagarna faller för de nedbrytande spetten. Det gamla huset är beläget i hörnet af Norra Kyrkogatan och Nybrogatan, och dess historia börjar sannolikt i medlet af 1700-talet. Biskopsbostad blef det först under biskop E. A. Almqvists (1812—30) biskopstid. Förutom biskop A. hafva här residerat biskoparne F. M. Franzén (1831—47), Isr. Bergman (1848—61), A. F. Beckman (1861—75), L. Landgren (1876—88) och stiftets nuvarande öfverhufvud, biskop M. Johansson, hvilken dock för 5 år sedan kunde glädja sig åt att få lämna den förfallna, ruckliga bostaden och inflytta i det nya, ståtliga biskopshuset, hvilket, efter planering af den nu uppkommande fria tomplatsen, erhåller en präktig gårdsplan och ypperlig utsikt.

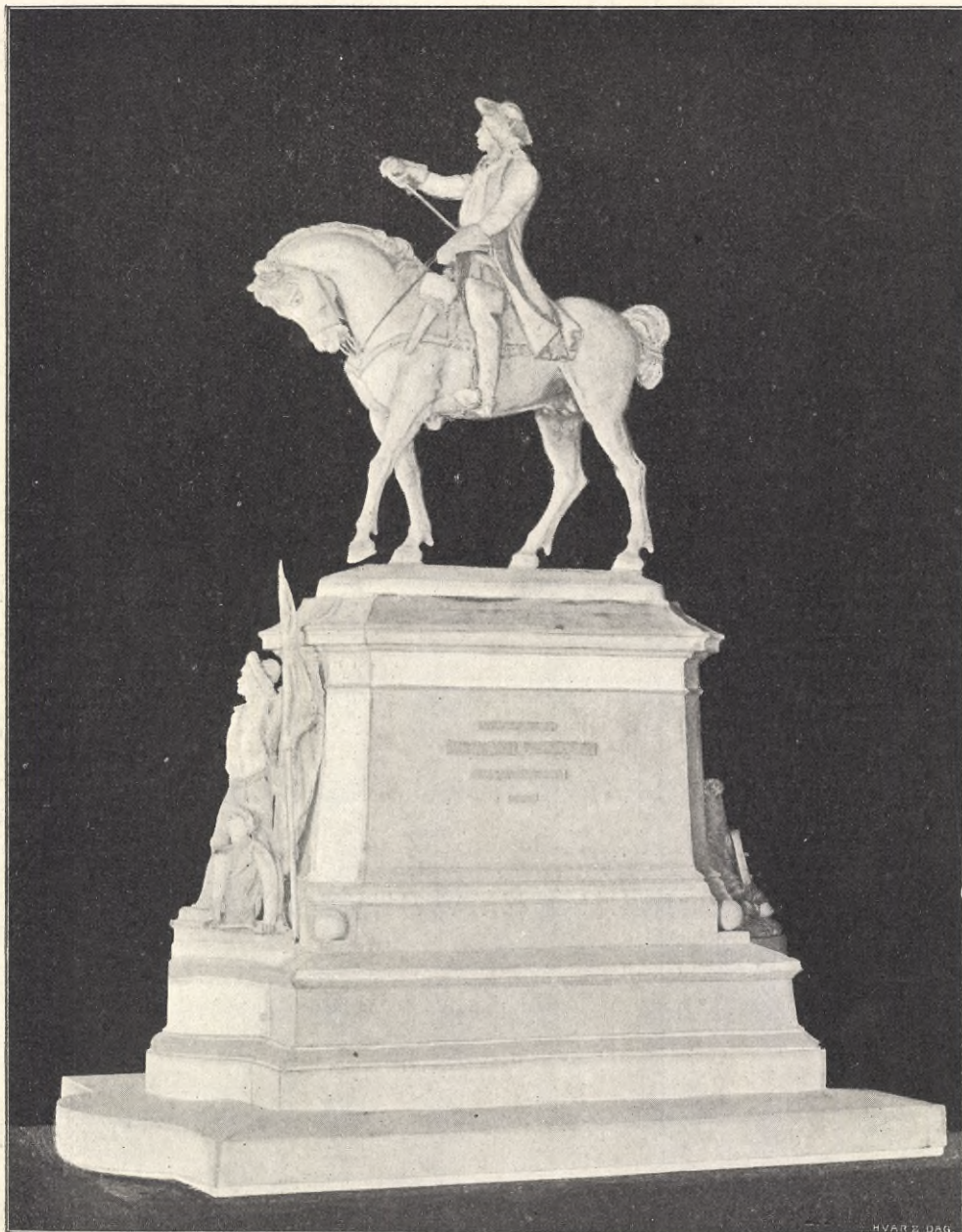
MALMÖ NYA MUSEUM.

Foto. Rolker, Malmö.

Den genom anlitande af den Rosqvistska donationen möjliggjorda, storartade museibygnaden i Malmö invigdes lördagen den 12 dennes i närvaro af stadsfullmäktige, stadens styrande verk och offentliga myndigheter m. fl. Invigningen förrättades i museets konstafdelning, hvarvid museistyrelsens ordförande öfverste Ewerlöf öfverlämnade museet till stadsfullmäktige, hvilkas ord förde dr Carl Herslow förklarade detsamma invigt samt aftäckte donator Nils Roseqvists blyst och en porträttmedaljong af museets egentlige grundläggare och mångårige trämjäre lektor C. J. Eurenus. Söndagen den 13 öppnades museet för allmänheten.

MAGNUS STENBOCK-STATYN I HELSINGBORG.

Länge har man i Helsingborg önskat ett minnesmärke öfver den store hjälten, hvilkens bedrift en gång räddade fäderneslandet ur öfverhängande fara, och på 150-årsdagen af slaget vid Helsingborg, den 28 febr. 1860, restes på slagfältet utanför staden en minnessten. Man önskade dock allmänt ett värdigare monument och började en insamling till en staty. Denna var från början icke afsedd att blifva en ryttarestaty, men då Malmö fick sin Carl X Gustaf, ville naturligtvis Helsing-

borg ej vara sämre, och så beslöt man sig för ryttarestoden. Insamlingen, som till en början gått rätt trögt, togs nu om hand af ryttmästaren *Sigfrid Wennerberg*, på hvilkens energiska och kraftiga initiativ den nödiga summan snart var ävägabragt.

Den ståtliga statyn är som bekant modellerad af professor *Johan Börjeson* och har i dagarne anlänt till bestämmelseorten från Stockholm, där gjutningen utförts å dir. Meyers bekanta officin.

BILDER FRÅN SVENSKA SCENER.

Sin tredje debutroll som Lakmé i Délibes bekanta opera har nyligen fröken Gurlu Carlström haft vid operan i Stockholm, och gjorde den unga sängerskan här som förut ett synnerligen godt intryck. Fröken C., som bl. a. med understöd af h. m. konungen studerat för hr Forsell, besitter redan en, högst aktningvärd, teknik, sjunger med värme och känsla samt gifver sålunda de bästa förhoppningar för framtiden.

En sängerska, som länge varit känd och välkänd öfver hela Sverige, men som först under denna säsong fått tillfälle låta höra sig för hufvudstads-publiken, är fröken Mathilda Keyser, som nyligen å Vasateatern kreerade Rose Friquets roll i Maillarts opera-comique »Villars Dragoner». Hon sjöng och spelade här med sedvanlig intelligens och smak och vann ett berättigadt bitall. Den begåfvade sängerskan, som under de senaste åren jäktats alldeles oerhördt, och kväll efter kväll sjungit det ena stora partiet efter det andra, är att gratulera till att ha fått en något lugnare verksamhet samt kommer ock säkerligen nu att genom fortsatta studier än mera utbildade sina stora naturliga anlag.

Foto. Florman, Stockholm.

GURLU CARLSTRÖM som Lakmé i Délibes opera.

»Sendraget», den roliga franska farsen, har ju — främst tack vare Oscar Bäckströms dräpliga komik — både i Stockholm och Göteborg varit en riktig guldgulva för dir. Ranft. Vi återgifva här hr B. jämte tvänne af hans medspelande fru Fahlman och fröken Johansson.

LOUISE FAHLMAN i »Sendraget».

MARIA JOHANSSON väntande på sin entré i »Sendraget».

Foto. Flodin, Sthlm.

MATHILDA KEYSER som Rose Friquet i »Villars Dragoner».

hvilka båda likaledes med mycken elegans och charme återgäfvö sina respektive roller.

OSCAR BÄCKSTRÖM i »Sendraget».

KRIGSFÅNGAR PÅ CEYLON!

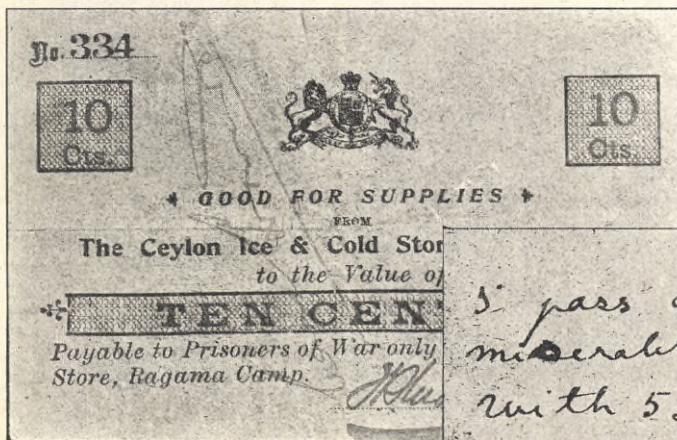
Illustrationer efter fotografi, brefkort och sedel tillställda HVAR 8 DAG.

EN GRUPP KRIGSFÅNGAR AF OLIKA NATIONALITETER. *Från vänster räknadt äro: De stående: svensk, italienare, belgier, tysk, österrikare, irländare, engelsman, skotte, walesare; de sittande (andra raden): fransman, schweitzare, ryss, amerikanare, indier; (främsta raden): holländare, spanior, transvaalare, dansk, oranjefristatsbo, grek.*

I ett föregående häfte (Nr 32: II) återgäfvos vi en del illustrationer från krigsfångarnes lif å St Helena, och äro i dag i tillfälle att bjuda våra läsare några vyer, som illustrera krigsfångarnes lif på Ceylon, där, som bekant, en rätt stor mängd soldater af olika nationer hållas fångna i lägret vid Ragama nära

gouteradt nöje är frimärkssamling. Man har t. o. m. startat ett litet bibliotek. Trots allt blir dock tiden lång, och därom talar med nästan rörande vältalighet den anteckning, som en skandinavisk fånge gjort på ett brefkort (se illustrationen!).

»Detta är den barack», skriver han, »där jag tillbringar min långa och sorgliga natt tillsammans med 53 andra fångar, af skilda nationer och karaktärer, hvilket gör tillståndet än mer sorgligt.»

Vi rikta till hvar och en, som så kan, den uppmaningen att göra något för att lindra våra stackars landsmäns belägenhet i den dystra, enformiga fångenskapen!

PAPPERSMYNT, gällande lägret.

Colombo. Pålitliga, detaljerade uppgifter, om huru de behandlas och huru de finna sig i sitt öde, komma ju oss sällan till handa. Men klart är, att ett dylikt lif är förenadt med många umbäranden och vedermödor. Censuren är rätt sträng, men icke politiska bref få sändas och mottagas. Någon egentlig nöd lida fångarne säkerligen ej, men de äro nog i behof af hvarjehanda, som en skärf från hembygden skall kunna förskaffa dem, och vi ha trott, att dessa vyer skulle kunna ha ett speciellt intresse i dessa dagar, då en insamling pågår till deras förmån. Att lifvet i fånglägret blir enformigt och dystert, är ju tydligt. Man försöker att fördrifva tiden med hvarjehanda sport och lekar, med lawn-tennis-spel och dylikt. Ett mycket

Interior of hut 5. In which I pass away my long and miserable night together with 53 more prisoners of all nationalities and characters which makes the time more miserable
yours
O. Bergström

ANTECKNING AF EN SVENSK KRIGSFÅNGE Å ETT BREFKORT, hvarå jämväl, för svagt att kunna här återgifvas, synes interiör af baracken.

SKANDINAVER I ENGELSK, KRIGSTJÄNST.

Efter fotografi från Kapstaden, tillställt HVAR 8 DAG.

EN LÄRARINNAS 25-ÅRS JUBILEUM,

Foto. Rimman, Göteborg.

Vi lämna här en bild från den vackra hyllning, som den 1ste dennes af kamrater och elever ägnades föreståndarinnan för Annedals småbarnsskola i Göteborg, fru MARTINA BONNEVIER, i anledning af att hon då i 25 år verkat som lärarinna.

Fru Bonnevier.

Svenskarne Tegnér och Ejserman.

HVAR 8 DAG har förut i olika bilder lämnat porträtt af skandinaver å boersidan, men icke förr än nu haft att visa sina läsare någon grupp af skandinaver å engelsmännens sida. Gruppen ofvan visar 23 kompaniet af den i Kapstaden förlagda garnisonen, vid hvilket de flesta äro skandinaver. Vi hänvisa särskildt till tvenne unga svenskar: den 5:te från höger räknadt i öfversta raden är hr Yngve Ejserman från Göteborg; den 3:dje från vänster i andra raden ofvanifrån är hr Charles Tegnér från Karlskrona. En egendomlig tillfällighet är, att vi samtidigt erhållit porträtt af svenskar å såväl engelsmännens som å boernas sida.

KARLSKRONABEVÄRINGENS SPORTÖFNINGAR.

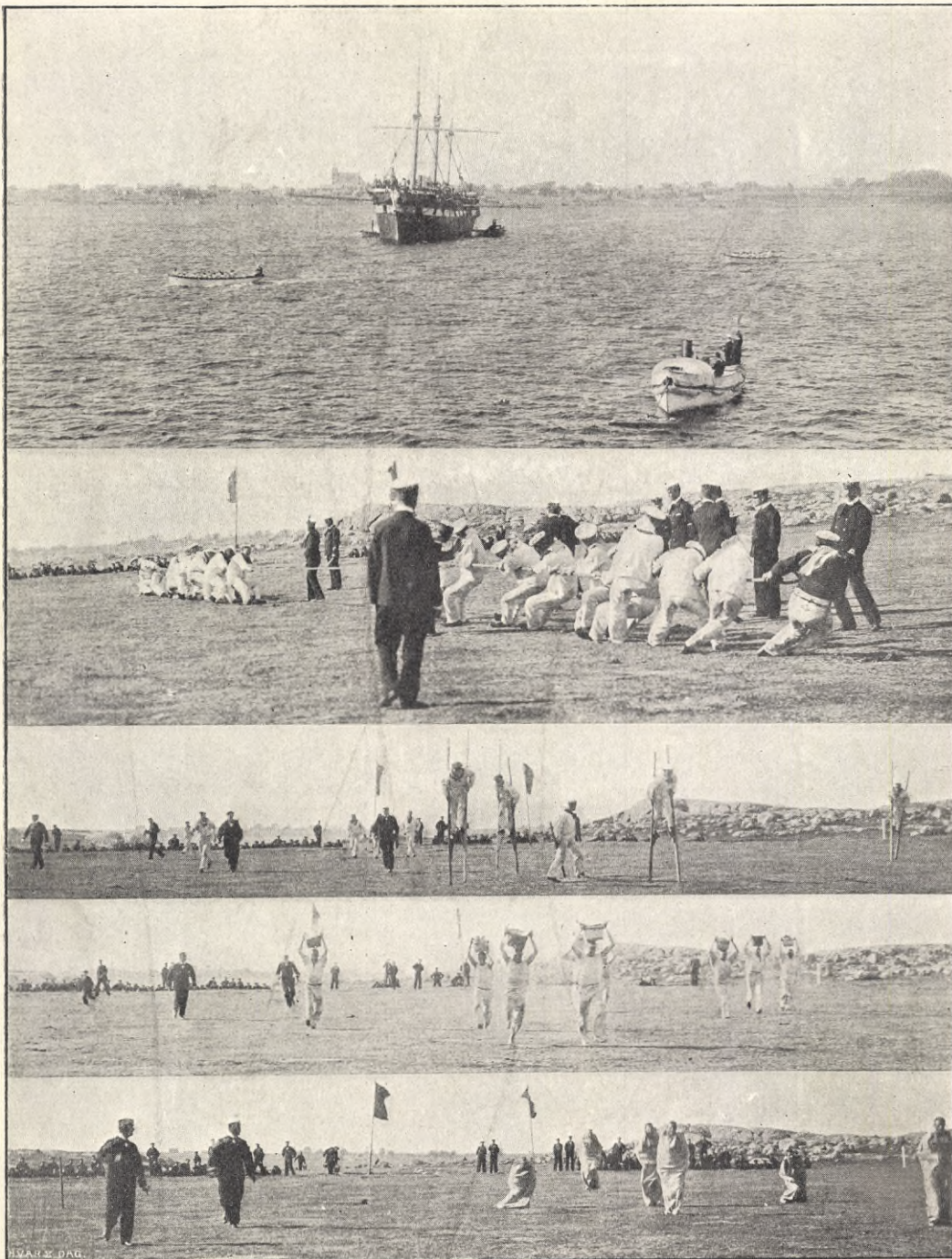

Foto. Karl Karlsson, Karlskrona.

1. LOGEMENTSFARTYGET VANADIS och KAPPRODD-MÅLET. Banan var 5900 meter och roddes med öfver 6 knops fart.
 2. DRAGKAMP. 3. STYLTGÅNG. 4. PYTSLÖPNING. 5. SÄCKLÖPNING.

Den del af flottans beväring, som, på grund af utrymmes-skäl, ej kan kommenderas å stridsfartygen, öfvas på ett eller två så kallade logementsfartyg förlagda i Karlskronas närhet.

Denna sommar ha cirka 700 beväringmän varit förlagda å logementsfartygen Stockholm och Vanadis. Innan dessa beväringmän utryckte efter slutad vapentjänst, anordnades en

del sporttävlingar såsom kapprodd (i skeppsåtar), hinderlöpfung, fotboll, dragkamp, säcklöpfung, stylvång och pytslöpfung. Ett stort intresse för dessa sporttävlingar har visats af beväringmännen, och mottaga dessa med stolthet de pris de lyckats vinna. Prisen bestodo af silver- och kopparmedaljer med inskription. Prisutdelningen förrättades af befälhafvande amiralen i Karlskrona, kontreamiral J. Hägg.

»FOLKETS HUS» I STOCKHOLM.

Foto. A. Lindahls Foto-aff., Sthm.

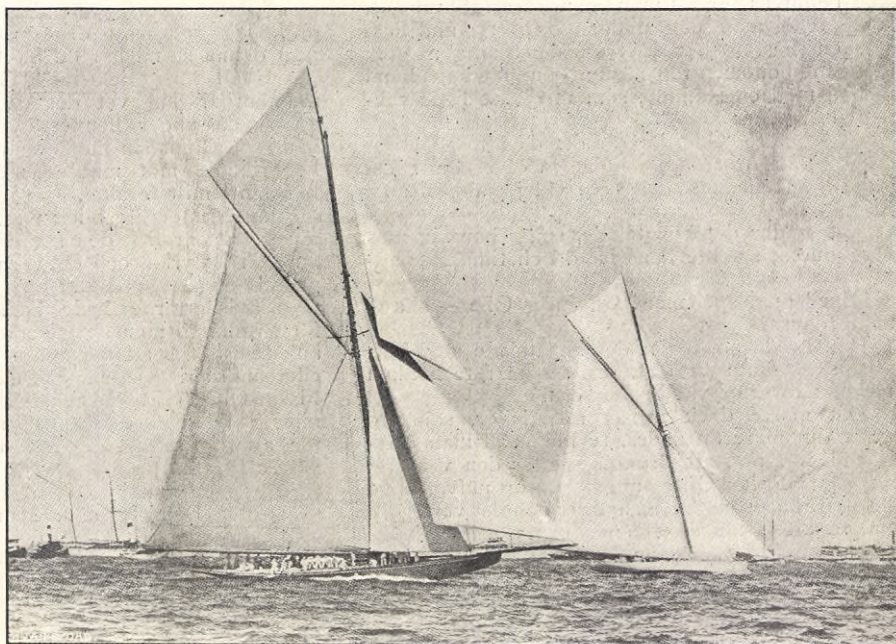
•Folkets hus i Stockholm nalkas nu sin fulländning. Den ståtliga byggnaden är belägen på en mycket central plats, vid Barnhusgatan. Den har kommit till stånd genom hufvudsakligen af fackföreningarne och enskilda samman-skjutna medel och äfven genom de inkomster, som härflyta från »Folkets hus» lotteri. •Folkets hus» skall bli en samlings-

plats för de olika fackföreningarne. Inom dess murar, hvilka rymma en stor mängd större och mindre lokaler, skola öfverlägningar, möten och fästligheter hållas. Det gamla ordspråket: »Många bäckar små göra en stor å», håller streck rörande denna byggnad, hvilken tillkommit genom småsummor, inflytne från många olika håll.

STRIDEN OM AMERIKA-POKALEN.

Denna bild är från starten vid första täflingen den 26 sept.

Den engelska båten »Shamrock II», är den mörkmålade, amerikarnes »Columbia» den hvita båten. Som bekant blef utgången af denna med spändt intresse öfver hela den sportälskande världen följda täflan en seger för amerikarnarne. Men det var äfven en seger för skandinavisk sjömannaduglighet, ty besättningen å »Columbia» utgjordes nästan helt och hållet af skandinaver. Och så stor erkänn-samhet vunno dessa, att engelsmännen anse segern mera ha berott på amerikabåtens besättning än på någon öfverlägsenhet i dess konstruktion. Förslag lär också vara före att låta täflingen göras om med byte af besättning. Göres detta och

vinna då engelsmännen — så kunna vi skandinaver vara än mer stolta öfver våra sjömän.

FISKAR-OLLE.

Originalberättelse för HVAR 8 DAG af ERLAND BRATT.

(Forts. fr. n:r 2.)

Du ska' dansa med mig, Anna», sade han, utan all inledning.

Men han måtte själf ha förstått, att en dylik begäran skulle lämnas utan afseende, ty han gjorde ingen rörelse för att bjuda henne armen.

Men Anna vardt i hast allvarsam, såg på honom en stund och svarade:

»Du kommer i dåliga afsikter, Olle. Hvad vill du mig? Du svarar inte! Gå hem, innan du ställt till någon olycka.»

Jag är öfvertygad om, att han följt hennes uppmaning, om ej Brunning, — så var namnet på hennes kavaljer — haft eller fått den olyckliga idén att lägga sig i samtalet. För Brunnings egen del hade det nog och aflupit bättre, om han anslagit en mindre öfverlägsen och raljerande ton, än den, hvori han sade:

»Gå hem, du Olle och bre' nåt gammalt på dig, och akta dig för för mycket brännvin, ty jag ska' säga...»

Längre hann han ej, innan Olle höjde sin arm, — han slog visserligen ej, men en näfve, som knytes i raseri, är snar till det. Brunning tog ett steg tillbaka, spelemannen tystnade, allas blickar riktades i hast på denna grupp, och själf betogs jag af en sällsam beklämning. Men någon tid till reflexioner fanns ej, ty händelserna följde allt för snabbt på hvarandra.

Löjet hade dött bort på Brunnings läppar, och äfven Anna blickade förskräckt på Fiskar-Olle. Han lät sin lyftade arm sjunka, icke hastigt — tungt, långsamt, som om han tröttats af dess tyngd. Men ansiktet bibehöll samma blekhet, ögonen sitt hot, och jag tror alla förnummo, det helt litet skulle behövas för att mana hans raseri till utbrott. Därför tego alla, och under en kort stund härskade en nästan hemsk tystnad. Slutligen gick Anna mot honom, grep nästan ödmjukt hans hand och bad med en stämma, som uttryckte både vekhet och ängslan:

»Olle, käre Olle, hur är det då fatt? Hvarför skall du låta ditt hårda lynne få öfverhand? Du ber mig om en dans, och visst vill jag dansa med dig.»

Allt under det hon talade, smög hon sig närmare honom, smekte hans hand och tillade skämtsamt:

»Spel' opp, speleman! Olle, säg Olle — ska vi då inte dansa?»

Han hörde på, under det hon talade med hufvudet sänkt mot bröstet, och jag märkte hvilken lindring han erfor vid hennes ord.

Det måste dock finnas människor, som äro mycket dummare än andra, ty hur skall man i annat fall förklara, att Brunning efter den varning, som låg i Fiskar-Olles tunga, knutna näfve, ånyo ville uppträda som fredsmäklare; och det var egenodmigt, att fastän ej ett enda ord var fäldt i sak, vi samtliga hade känslan af, att rätten låg på Olles sida. Det låg ett, tu, tre i luften en antipati mot denne fine stadsherre — det var, som om man plötsligt upptäckt en förrädare i en sluten krets. Jag kände detta och ville afstyra vidare ledsamheter samt gick därför fram till honom och sade helt tyst:

»Herr Brunning, ni gör bäst i att dra er undan, ty ni kan lätt råka illa ut.»

»Åhå, svarade han, »jag har väl samma rätt

att vara här, jag såväl som andra, och om någon skall rymma fältet, är det den, som stort träfnaden. Hvad har jag att göra med, om en förbanad bondpojke tar sig en tår för mycket? Förresten skall jag själf be honom lugna sig och gå hem.»

Dessa ord riktades tämligen lågmäldt till mig, och jag hann ej be honom låta bli några vidare inlägg, förrän han vände sig till Olle, sågande:

»Hör du, Olle, hvad har jag gjort dig egentligen, och hvarför skall jag bära hundhufvudet för ditt dåliga lynne? Är du ilsk kanske, för att jag dansar med Anna, eller —»

Pang! ett slag. Och hvilket slag! Brunning stöp på fläcken.

Det hela gick så hastigt. Olles utbrott kom så våldsamt, så oförmodadt, att min beskrifning kan ej skildra händelserna så fort, som de i verkligheten inträffade. Ej ens Anna med sin eljest snabba och klara uppfattning fick tid att träda emellan, förrän Olle för andra gången sprang fram mot Brunning, grep honom, där han ännu låg på marken, ställde honom med ett jättetag på benen, höll honom så med utsträckt arm framför sig. Han andades tungt, han var likblek i ansiktet och allt det hårda, hotfulla, som jag observerat för en stund se'n, hade återkommit. Men äfven Anna hade återvunnit sin fattning, och utan tvekan störtade hon fram mot Olle, högg fast i den arm, som höll Brunning och med flammande ögon, och flämtande andedräkt skrek hon:

»Du släpper honom genast, genast hör du! Fy skam på dig, som slår en fredlig människa! Jag förstår dig nu. Du vill vinna min kärlek, men aldrig, aldrig hör du, skall jag mera se åt dig. Jag har trött dig om godt förr i världen, från denna stund har du blott mitt förakt!»

Hvad försiggick med Olle, hvad tänkte han inombords? Jag vet det ej, men han var hemsk att skåda under hennes korta, hastiga tal. Han hade ej släppt sin motståndare och höll sina blickar riktade mot marken, men när hon sagt: »du har blott mitt förakt», då såg han upp, fäste först en lång, underlig blick på henne, se'n på Brunning, och där fick den stanna. Greppet hade icke minskat i styrka, och det var underligt att se denna grupp.

Stadsherrarne hade kanske velat taga parti för Brunning, men de vågade ej. Ingen ville vara anledning till att händelsen utvecklade sig i ena eller andra riktningen, och därför teg man, latande Fiskar-Olle själf få behärska situationen. Brunning var likblek och gjorde några tafatta rörelser för att frigöra sig, såg än på sin motståndare, än på Anna, än på oss andra. Det tar tid att beskrifva, men i verkligheten gingo händelserna nog så fort. Den tystnad, som härskat en stund, bröts plötsligt, då Olle med blicken fäst på Anna sade:

»Från denna stund skall jag endast ha ditt förakt, så har du sagt mig, Anna, och kanske att jag förtjänar det; men om du tror, att jag lider det utan att hämnas, så tar du fel! Du kan säga din fine herre, som jag håller här, att han och jag ska' träffas än en gång. Då, lilla Anna, kan du ha skäl att gråta, nu behöfver du det ej, ty jag skänker dig honom lika grann som förut.»

Han släppte sitt tag i Brunning, och utan att

DEN AFLIDNE EMIREN AF
AFGANISTAN.

se på någon gick han sin väg uppåt ön och försvann snart ur sikte. Sedan han var gången, ville dansen ej få fart, och man skildes åt under ifrigt diskuterande.

Det dröjde sedan ganska länge, innan jag åter såg Fiskar-Olle. Jag hade ofta frågat efter honom, men ständigt fått till svar, att han var ej på ön. Anna och Brunning återigen såg jag ofta tillsammans. Någon gång träffade jag henne ensam, men förtroligheten oss emellan var försvunnen. Hon hälsade visserligen gladt och vänligt som förr, men på något samtal ville hon ej inlåta sig.

Hon kände alltför väl min antipati för Brunning, hon kände, att alla hennes vänner på ön tagit parti för Olle, och hon var för mycket kvinna, för att ej just denna ovilja skulle än ytterligare fästa henne vid Brunning. En gång frågade jag henne, hvart hon trodde, att detta förhållande skulle leda, och jag minnes hennes svar, som om hon gifvit mig det i går.

»Jag skall säga Er, herr B.», sade hon, »att hvart det än leder, så följer jag med.»

Detta var allt, jag fick ur henne.

En dag framemot höstsidan hade Anna och Brunning låtit segla sig till Vinga fyr, med hvars fyrmästare och lotsär hon sedan länge var bekant. Det var öfverenskommet, att den fiskarpojke, som seglat dem dit på morgonen, skulle återvända omedelbart till Domsö och fram på kvällsidan komma åter för att hämta dem.

Emellertid fogade sig händelserna så, att denne pojke vardt förhindrad fullgöra sitt uppdrag, och vände sig till Fiskar-Olle, hvilkens båt han sett ligga färdig nere vid stranden.

»Du, Olle», sade han, smått kitsligt — ty han hade väl reda på förhållandet mellan denne och Anna, fast han nu ingalunda såg detta med sådant allvar, som det fordrade — »du skulle kunna få dig en liten segeltur med Anna i kväll, om du vore hyggelig . . .»

»Hvad angå dig mina affärer», röt Olle och såg på Anders — så var gossens namn — med så hotfulla ögon, att denne genast märkte, att han vidrört ett farligt ämne.

»Jag mente ej något illa», mumlade han buttert. »Anna är på Vinga, och jag lofvade hämta henne; men nu går det ej, ty mor har skickat mig till sta'n.»

»Nå, bed då Brunning, den löken, att han rör efter henne. Han må gärna låna vedprämen, som ligger där borta», kom det från Olle, och han lät ett hänskratt åtfölja orden.

»Brunning är också där», sade Anders. »De seglade dit tillsammans i dag på morgonen.»

»Och så ber du mig hämta dem! Nej, vore jag den ende pojke här på ön, som hade en båt, så borrade jag den hällre i sank än använde den till slikt. Jaså, Brunning är med! Segla då dit direkt, Anders, och hälsa dem från mig, att om de vilja, att jag skall dränka dem på Vinga Sand, så skall jag komma med min båt!»

»Åh, du är galen», afbröt Anders, »hvem skall jag be då?»

»Be hvem fan du vill, men låt mig vara i fred!»

Och därmed vände Olle ryggen åt Anders. Han hörde, hur denne gick sin väg, mumlande något om oginhet och ilska.

(Forts. nästa nr.)

EMIREN ABDURRAHMAN AF AFGANISTAN.

Den i dagarne aflidne emiren af Afganistan var i mångt och mycket en äkta österländsk despot, men på samma gång en klok och beräknande man. Han hade haft ett skiffert lif. Född 1830, var han brorson till den dåvarande emiren Shir Ali, med hvilken han jämte sin fader länge stridde om makten, till dess han 1869 fördrefs till Indien, från hvilken tid af hans lif en ypperlig skildring finnes i Kiplings novell »Emirens predikan». Då emellertid Shir Alis son och efterträdare Jakub snart visade sig oduglig som regent, lät mördra den engelske residenten i Kabul och af engelsmännen afsattes, utropades med dessas hjälp Abdurrahman till emir. Han har regerat med stor stränghet, hvilket ledt till flere uppror, som han dock lyckats kufva, samt har för öfrigt till följd af landets läge måst balansera mellan Ryssland och England. Egenomligt var det testamente han på dödsbädden gaf sitt folk, då han varnade det för Ryssland! Tronföljare är hans son, Habibulla Khan.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. G. A. TAMM.

CARL RYDBERG.

CH. E. VON OELREICH.

GUSTAF ROS.

LARS BERG.

A. G. VON HEIJNE.

NYVALDA RIKSDAGSMÄN. I. Vi gör i detta häfte början med återgifvandet af porträtten af de under de senaste Första-kammarvalen nyvalde senatorerna.

Stockholms stad har till representant valt sin öfverståthållare f. statsrådet R. o. k. af K. M. O. m. m. frih. *Claes Gustaf Adolf Tamm* f. 1838, och torde detta val af den bekante, frihandelsvänlige, förfarne politikern och mångårige ledamoten af båda kamrarna komma att hälsas med allmän tillfredsställelse.

Af Östergötlands läns landsting har valts godsägaren *Carl Rydberg* å Eksund f. 1844. Hr. R., hvilken redan som ledamot af Andra kammaren bevisat 9 riksdagar, har där tillhört landtmannapartiets högra flygel.

Kronobergs läns landsting har i senatorernas led insatt landshöfdingen K. N. O. 1 kl. m. m. *Charles Emil von Oelreich*. Landshöfding v. Oelreich, som är född 1839, utnämndes 1898 till landshöfding i Kronobergs län, där han är ordförande i länets hushåll. Inngångssällskap, och är ny på den politiska värdjohannan. Han var före sin utnämning till landshöfding öfverste och chef för Dalregementet, samt vice landshöfding i Dalarna.

Nyvald är likaledes bruksägaren R. W. O. *Gustaf Ros* i Leksand, där han äger och bebör egendomen Edshult. Till sina åsikter är hr R., som varit mycket anlitad i kommunala och länsangelägenheter, moderat, samt torde komma att förstärka Första kammarens mera framstegsvänliga fraktion.

För Norrbottens län har valts generaldirektören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen f. landshöfdingen i ofvannämnda län K. m. st. k. N. O. m. m. *Lars Berg*. Hr B., hvilken som bekant länge tillhört vårt politiska lif samt jämväl förut varit ledamot af Första kammaren, är frihandelsvän och tillhör ock de "moderate" män.

FÖDELSEDAGAR. 60 år fyllde den 4 oktober följtendenten *A. G. von Heijne* i Stockholm. Den i vida kretsar kände och omtyckte mannen var på födelsedagen föremål för mycken uppmärksamhet från när och fjärran.

60 år fyllde den 5 oktober komministern Östermalms församling i Stockholm, fl. dr. *P. J. Th. Carlson*. Pastor C. byllades på olika sätt och uppvaktades bl. a. af församlingens prästerskap, som åt honom öfverlämnade en kopia af Murillos "Den gode herden med lammet".

Ättiofem år fyllde den 7 oktober den om vårt folkskoleväsendes utveckling så högt förtjänte förre folkskoleinspektören *C. J. Meijberg*. Vi återgåfvit i no 4: II porträtt jämte biografi af den vördnadsvärde äldringen.

DÖDSFALL. Å Serafimerlasaretet 71 Stockholm afled den 2 dennes grosshandlaren *Karl August Ahlmark* från Karlstad f. 1844. Redbar och arbetsam, var A. mycket anlitad samt åtnjöt allmänt förtroende. Han sörjdes närmast af maka.

Den 29 sept. afled i Stockholm en i sin krafts dagar högt skattad affärsman, f. konsulin *Charles James Lampert*, 87 år gammal. Den afhållne mannen sörjdes i vida kretsar.

Den 2 oktober afled i Kristianstad hofrättsrådet R. N. O. *Axel Leonard Senell* f. 1836. Den framstående och skicklige ämbetsmannen var för sitt redbara och vänliga väsen högt uppuren inom det samhälle han tillhört.

I Göteborg afled den 3 oktober källarmästaren å Coldinuoordens restaurant *Anders Fredrik Johansson* f. 1857. Den aflidne, som var en verklig mästare i sitt fack, var dessutom synnerligen omtyckt för sitt humana och välvilliga väsen.

Den 5 okt. afled i Stockholm f. rättsmästaren *Carl Selin*, 84 år gammal. S. var 1872-85 rättsmästare i statskontoret och 1872-92 kamrerare i landtbruksakademien. Han sörjdes af många släktingar och vänner.

Den 6 okt. afled i huvudstaden socialdemokratiska arbetarepartiets sekreterare *K. M. Ziesnitz*, hvilken var en ovanligt energisk och arbetsam man. Z. var den drivande kraften i den socialdemokratiska agitationen i landet och kommer säkerligen att mycket saknas inom partiet.

64 år gammal afled den 8 dennes i Norrköping fabrikkören *Thure Bogtlaus Westberg*. Han hade sedan år 1861 bedrifvit en betydande teknisk fabriksrörelse under firma Lemnalm & Comp. samt var skattad som både driftig affärsman och en angenäm, vänsäll personlighet.

En af Gefles äldsta, mest framstående borgare bort gick nyligen med grosshandlaren R. W. O. *Carl Jacob Sehlberg*. Den aflidne, som var född 1821, innehade en af stadens främsta handelsfirmor, samt deltog äfven lifligt i de kommunala angelägenheterna. Han var en hedersman af gamla stammen, älskvard och tillmötesgående mot alla.

Med f. provinsialläkaren med jubeldoktor R. W. O. *Johan Jacob Westberg* gick en synnerligen verksam och duglig man ur tiden. Född 1810, blef han 1841 med. dr och jubeldoktor 1893. År 1879 tog han afsked från sin senaste befatning som provinsialläkare i Sundsvall, och har sedan njutit ett väl förtjänt *otium cum dignitate*.

En kärnkarl och en hedersman bort gick nyligen med odalmannen *Erik Ersson* i Kulinge i Odensvi socken. Både i det kommunala och privata lifvet hade han utövat en synnerligen betydande och gagnrik verksamhet. Som bevis på det anseende han åtnjöt kan nämnas, att han var den ende bonden inom länet, som 1897 utsågs att deltaga i jubileumsuppvaktningen. Han var vid sin död 73 år gammal.

A. L. SENELL. †

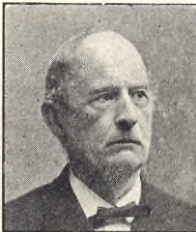
A. F. JOHANSSON. †

CARL SELIN. †

K. M. ZIESNITZ. †

C. J. MEIJBERG.

K. A. AHLMARK. †

CH. J. LAMPERT. †

TH. B. WESTERBERGH. †

C. J. SEHLBERG. †

J. J. WESTERBERG. †

ERIK ERSSON. †